of the communicative task, is the speech act, carried out for the implementation of a certain communicative action and endowed with a communicative-pragmatic function; 2) the structural units of the dialogue and the communicative situation are the remarks of the characters and the author's statements, reflecting nonverbal reactions or features of the communicative strategy of the participants in the dialogue; 3) artistic dialogue, which reproduces the conditions of natural communication, is based on a combination of verbal and non-verbal means. In terms of visual contact between communicators, facial expressions, gestures, and views play a big role and can either supplement verbal means or compensate for their absence.

Key words: *dialogue, communicative unit, components, replica-reaction, stimulating replica, dialogical unity.*

УДК 811.111'373.4

Т. В. Чухно

ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОЇ НОМІНАЦІЇ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ

Статтю присвячено розгляду способів англomовної номінації понять, пов'язаних з різними видами митних платежів та податків. Проаналізовано лінгвальні особливості терміносполук, які вербалізують поняття «податок», «митні платежі». У ході дослідження обґрунтовано вживання різних артиклів з акронімом VAT, який актуалізує поняття «ПДВ». Особливу увагу приділено синонімічним термінам, якими відбиваються англomовні поняття різних видів платежів у митній сфері.

Ключові слова: *номінація, термін, словосполучення, семантика, синонім, аббревіатура.*

DOI 10.34079/2226-3055-2019-12-20-280-286

Актуальність статті зумовлена відсутністю досліджень лінгвальних особливостей англomовних термінологічних одиниць митної сфери на позначення різних видів митних платежів.

Метою статті є виявлення особливостей англomовної номінації різних видів платежів, зборів та податків в митній галузі. Сформульована мета передбачає розв'язання наступних **завдань**: 1) проаналізувати шляхи актуалізації понять, пов'язаних з різними видами податків, зборів та платежів в англійськомовній митній сфері; 2) дослідити лінгвальні особливості термінологічних словосполучень, що номінують різні види митних платежів та податків.

Об'єктом дослідження виступають термінологічні словосполучення на позначення різних видів податків, платежів та зборів в англomовній митній сфері. **Предметом** наукової розвідки є лінгвальні особливості англomовних терміносполук для найменування різних видів податків, платежів та зборів в митній галузі.

Насамперед зауважимо, що основу системи митного оподаткування становлять митні платежі, під якими розуміють ті види податків та зборів, які нараховуються при переміщенні товарів через митний кордон. Серед загальних митних платежів та зборів найчастіше у застосуванні поняття «ввізне мито» (import duty): *«The failure to relieve export producers from **import duties** would effectively establish a tax on exports,*

increase their cost, and reduce the competitiveness of domestic manufacturers in export markets» [1, с. 217].

Також слід зазначити, що поняття «ввізне мито» в англomовних митних текстах, конвенціях, угодах та документах частіше вживається як термінологічне словосполучення *import duties and taxes*, в якому поняття «митні платежі» втілюється за допомогою двох синонімічних термінів – *duties and taxes*. Наприклад, при застосуванні різних митних процедур, як-от при тимчасовому ввезенні, коли певні товари ввозяться на митну територію країни для конкретних цілей з умовним повним або частковим звільненням від сплати ввізного мита – *import duties and taxes*: «*Temporary admission means the Customs procedure under which certain goods can be brought into a Customs territory conditionally relieved totally or partially from payment of import duties and taxes; such goods must be imported for a specific purpose and must be intended for re-exportation within a specified period and without having undergone any change except normal depreciation due to the use made of them*» [6]. Поняттям «ввізне мито» оперують також у процесі тимчасового зберігання імпортованих товарів на митному складі без сплати ввізного мита: «*Customs warehousing procedure means the Customs procedure under which imported goods are stored under Customs control in a designated place (a Customs warehouse) without payment of import duties and taxes*» [5].

Ми виявили, що в англomовній літературі митної сфери поняття «імпортне мито» (*import duty*) втілюється і синонімічними засобами, де термін «імпорт» (*import*) вживається не як прикметник, а в ролі іменника у множині, включаючи у своє поняттєве поле і наступне слово «товар», а поняття «мито» передається за допомогою синонімічних термінів будь-то в однині чи в множині – *charges, duties, levy*, що розширює семантичне навантаження термінологічного словосполучення шляхом можливого «нанизування» прикметника або іменника як атрибута перед такими іменниками: «*However, an important feature of the U.S. scheme is that there are preferences on mineral fuels for LDCs, whereas in the EU there are zero duties on imports of oil*» [1, с. 201]; «*Rates within the EU currently range from 15 % (ignoring the exempt / zero rates) to 38 % for certain luxury items. Other countries may impose similar charges on imports in the form of Purchase Tax or Turnover Tax*» [7, с. 273]; «*Operation is funded, and dividends to shareholders paid, through a levy on imports of 0.4 percent of the free on board (FOB) price*» [2, с. 134].

Поряд з поняттям «ввізне мито» (*import duty*) широко вживаним є і поняття «вивізне мито» (*export duty*), яке також частіше втілено за допомогою двох синонімічних термінів – *duties and taxes*: «*The WCO Council adopted a new International Convention on Mutual Administrative Assistance in Customs Matters in June 2003. It includes the provision that stipulates assistance in providing information for the assessment of import or export duties and taxes*» [1, с. 166].

Як відомо, застосування мита на імпортовані та експортовані товари обумовлено протекціоністською функцією захисту національної економіки. З цим пов'язана і незаконна діяльність деяких експортерів, які, користуючись певними пільгами при експорті, вивозять товар, що «не існує»: «*Most countries refund or zero rate VAT and sales tax on exported goods. Illegal activities, such as so-called ghost exports and round-tripping, compel countries to control the exportation of goods from their territories to prevent fiscal fraud*» [2, с. 238].

Поняття «експортне мито», таким чином, передається термінологічним словосполученням *tax on exported goods*, яке не змінило своєї семантики, а тільки розширило граматичні ознаки іменника *tax*, дозволивши вжити перед ним інший іменник в атрибутивній функції – *sales tax on exported goods*. В англomовних митних

текстах та документах зустрічаємо також і варіант компресії в терміносполучці *tax on exports*: «*The failure to relieve export producers from import duties would effectively establish a **tax on exports**, increase their cost, and reduce the competitiveness of domestic manufacturers in export markets*» [1, с. 217].

З метою захисту національного товаровиробника уряди держав встановлюють також й особливі види мита, так звані додаткові податки на деякі імпортовані товари, які були виготовлені дуже дешево в країні їх походження. При застосуванні таких податків в англійських текстах зазначеної сфери оперують поняттями «антидемпінгове мито» (*antidumping duty*), «компенсаційне мито» (*countervailing duty*). Так, при стягуванні антидемпінгового мита регулюється надлишкове заповнення внутрішнього ринку імпортованими товарами за зниженими цінами: «*The products concerned were deemed to be originating in Japan and subject to **antidumping duties***» [1, с. 187]. Англійське відбиття словосполучення «компенсаційне мито» – *countervailing duty* знаходимо в різного роду законодавчих актах митної сфери, в яких йдеться про оподаткування товарів, які є об'єктами субсидованого імпорту або такого, що користується дотаціями.

Водночас існують умови, за яких певний імпортований товар може не підпадати під дію таких видів митних платежів. Наприклад, компенсаційне мито не може перевищувати суму дотації чи субсидії або розмір спеціальної субсидії на транспортування певного імпортованого товару: «*No **countervailing duty** shall be levied on any product of the territory of any contracting party imported into the territory of another contracting party in excess of an amount equal to the estimated bounty or subsidy determined to have been granted, directly or indirectly, on the manufacture, production or export of such product in the country of origin or exportation, including any special subsidy to the transportation of a particular product*» [3].

Зауважимо, що поняття «антидемпінгове мито», «компенсаційне мито» як особливі види митних податків частіше вживаються в одному термінологічному сполученні *antidumping and countervailing duties*, в якому поняття «мито» (*duty*) стосується обох прикметників тому вживається у множині (*duties*) і не має поряд з собою синонімічного терміну, як це було із поняттям «ввізне мито», що передавалося через терміносполучку *import duties and taxes*. Отже, вживання такого поняття, як «антидемпінгове та компенсаційне мито» зустрічаємо в митній літературі, де мова йде про сприяння міжнародній торгівлі, гармонізацію неpreferenційних правил походження імпортованих товарів при вирішенні торговельних суперечок і протиріч, а також про застосування кількісних обмежень або тарифних квот при імпорті: «*Harmonized non-preferential rules of origin would also help to avoid potential trade disputes arising from uncertainties in the determination of the country of origin with regard to **antidumping and countervailing duties**, safeguard measures, origin marking requirements, quantitative restrictions or tariff rate quotas, and government procurement decisions*» [1, с. 190].

Варто зазначити, що при оподаткуванні імпортованих товарів уряди багатьох країн переслідують не тільки протекційні цілі вітчизняного ринку. Вони також налаштовані і на сприяння митному оформленню товару аби мінімізувати загрозу бюджетних надходжень. Тому часто в митній документації замість поняття «імпортоване мито» оперують поняттям «мінімальна імпортована вартість», «орієнтовна ціна», що відбивається в англійській мові словосполученням *reference prices*: «*In addition, many countries relied on **reference prices** for protective purposes and for facilitating customs clearance without endangering budget revenues*» [1, с. 157].

В економічній політиці багатьох держав існує практика застосування додаткових митних платежів на товар чи речі, що ввозять до країни. В такому випадку ми

маємо поняття «додатковий збір», яке в англійській мові втілюється терміном *surcharge*. Наприклад, додатковий збір нараховують, коли через державний кордон переміщують банківські метали, живих тварин чи мертві тіла: «*Certain categories of goods, for example live animals, cadavers and bullion attract charges based on a discount or surcharge on the GC (General Cargo) rate*» [7, с. 216]; «*These include practices alleged by the NVOCC (non-vessel operating common carriers) petitioners of unequal timing of negotiations and unequal application of general rate increases and surcharges*» [4, с. 30].

Податок на додану вартість (ПДВ) також відноситься до тих податків, які наповнюють бюджет країни. Тож в англійській фаховій літературі функціонує основний термін, що вербалізує це поняття. Зазначений термін представлено в мові у двох формах: у формі словосполучення (*value added tax*), або у формі аббревіатурного варіанта цього словосполучення (*VAT*): «*Collection of VAT on imports constitutes another major source of budget revenue*» [1, с. 5]; «*Customs often administers the value added tax (VAT) or similar consumption taxes*» [1, с. 287].

Останнім часом аббревіатурний варіант (*VAT*) успішно конкурує з «розгорнутою» формою актуалізації цього поняття: «*Trade liberalization has reduced the importance of customs duties as a source of income for most developed, and some developing, countries – yet VAT and sales tax on imported goods remains an important source of government income, and its importance has grown with the growth in international trade and the increase in VAT and sales tax collections on imported goods. Furthermore, VAT and sales tax are of interest not only for imports but also for exports. Most countries refund or zero rate VAT and sales tax on exported goods*» [2, с. 238].

Навіть, попри зниження торгових податків і ставок тарифів в деяких країнах, митна служба залишається інститутом наповнення державної казни саме в управлінні цим податком. А підкреслюється така фіскальна функція митних органів шляхом використання означеного артикля, що акцентує увагу на специфічності податку, його особливості та відмінності від інших: «*Even with the reduction of trade taxes and tariff rates, customs remains a key institution for securing revenue collection, given its crucial role in administering the VAT*» [1, с. 145].

Загальновідоме правило вживання аббревіатур саме з означеним артиклем не знаходить свого однозначного підтвердження стосовно поняття «ПДВ» (*VAT*) в англійських джерелах. На нашу думку, використання означеного артикля із терміном *value added tax* або його скороченим варіантом *VAT* насамперед пов'язано не стільки з тим, що за правилами граматики означений артикль має вживатися з аббревіаціями, а з тим, що в митній документації різного формату поняття «податок на додану вартість» актуалізується іменником, представленим єдиним термінологічним сполученням – *value added tax*, навіть коли він вербалізований своїм скороченим варіантом – *VAT*: «*During the period from the outset of the reforms through 2001, the import-tax-to-tax-revenue ratio rose sharply in a number of countries (to 34 percent in Uganda, 45 percent in Mozambique, and 37 percent in Peru) owing to the introduction of the value added tax (VAT)*» [1, с. 106–107]; «*The reform often replaced sales taxes by the VAT*» [1, с. 119].

Як було зазначено вище, митні органи виступають інституціями, які відповідають за нарахування до бюджету податків та зборів з товарів, що переміщуються через кордон держави. Виявляється, що саме частка податку на додану вартість (ПДВ) на імпорту в деяких країнах складає значну частку усіх бюджетних надходжень, а за умовою, що інші податкові нарахування залежать від декларацій по цьому податку, уряди деяких країн схильні до уніфікації податкової системи шляхом

об'єднання податкових агентств. Така індивідуалізуюча функція поняття «податок на додану вартість» втілюється шляхом використання означеного артикля перед терміносполукою *value added tax*: «*The tendency to unify the tax collection agencies has been stronger in cases where the share of the value added tax (VAT) on imports with respect to total revenues is high and in cases in which control of other taxes depends on VAT declarations*» [1, с. 38]. Семантична функція означеного артикля з аббревіатурою VAT, а саме актуалізація поняття «податок на додану вартість» також допомагає ідентифікувати серед інших видів податків саме цей податок, який прийшов на заміну колишнім податкам з продажів: «*The reform often replaced sales taxes by the VAT*» [1, с. 119].

Виступаючи в ролі маркера наступного іменника, неозначений артикль більш тяжіє до номінативної функції і завжди вказує на одиничність поняття, визначеного іменником. Тому є підтвердження втілення поняття «ПДВ» шляхом вживання неозначеного артикля з аббревіатурою термінологічного словосполучення *value added tax (VAT)*. Зазначимо, що ідея одиничності цього податку зосереджена на введенні цього податку до внутрішньої податкової системи завдяки лібералізації торгівлі та розширенні економічної бази оподаткування: «*Anticipating that the share of trade taxes in the overall revenue structure is likely to fall as a proportion of total revenue as a country's taxable economic base expands, and certainly with trade liberalization, most countries have also strengthened their domestic tax systems mainly by introducing a VAT*» [1, с. 119].

Науково-релевантним виявилось і наше спостереження стосовно використання нульового артикля з поняттям «ПДВ», що втілено аббревіацією VAT. Відомо, що нульовий артикль вказує на те, що він означає іменник, який виражає дане поняття у загальному широкому значенні. Наприклад, вживанням нульового артикля перед терміном (VAT) підкреслюється відсутність певної класифікації податків при оподаткуванні імпорту в Європейському союзі, а такий вид податку, як VAT, виступає лише як один серед інших: «*Tax, such as VAT, can be deferred in the same way, or, for EC imports, can be accounted for on the VAT returns*» [7, с. 287].

Наявність нульового артикля перед поняттям «податок на додану вартість» в наступному прикладі акцентує увагу на тому, що цей вид податку виступає стандартним фіскальним збором з усіх видів продаж в країнах Євросоюзу, але в кожній країні цей вид податку може репрезентуватися його еквівалентом із власною номінацією: «*Within the EU it is Value Added Tax (VAT), or its equivalent in each member state, which is the standard fiscal charge on all sales*» [7, с. 273]; «*The transactional imposition of VAT or sales tax on goods traded between customs union members is one of the key reasons preventing the removal of internal controls*» [2, с. 238].

Тенденція до опущення артикля також простежується і тоді, коли взагалі говорять про податки та митні платежі, тобто коли відсутній момент індивідуалізації: «*There is a further procedure known as Returned Goods Relief where duty and VAT may be avoided for goods returned in the same state as at export, which often applies to defective goods*» [7, с. 265].

Нам видається, що заслуговую на увагу модель N + N, де в ролі компонента, який виконує атрибутивну функцію, виступає поняття «податок на додану вартість», актуалізоване аббревіатурою VAT. Вживання цього терміна саме у функції прикметника дозволяє розширити лексико-граматичні можливості терміносполуки. тим самим підкреслюючи важливість не просто самого податку, а й необхідність в розробці митницею стратегії щодо ефективного управління цим податком, що у прикладі відбито термінологічною комбінацією – *VAT administration*: «*Hence, effective VAT*

administration at the border should be designed along with effective customs management practices. Customs initiatives, such as de minimis values for declaration, deferred payment of revenues, clearance on minimum information, periodic goods declarations, tariff-free policies and duty-free imports, and so on have to be carefully reviewed and integrated with any new VAT legislation» [1, с. 287].

Поєднання абрєвіатури VAT з іменником *legislation* у термінологічний комплекс представлено саме в моделі N + N: *VAT legislation*. Доцільність у застосуванні цієї моделі, на нашу думку, полягає в необхідності митній службі узгодити певні пропозиції, як-от відстрочка виплати доходів, митне оформлення при мінімумі інформації, безмитний імпорт, з метою запровадження таких ініціатив в законодавчу систему в питаннях стосовно податку на додану вартість.

Запроваджуючи нові шляхи поліпшення законодавчої системи службові особи митних органів повідомляють і про випадки шахрайства стосовно цього податку. Так, найважчим для виявлення вони називають карусельне шахрайство, коли експортер отримує знижку на сплату ПДВ шахрайським шляхом, неодноразово перепродаючи товар буферним компаніям перш ніж ре-експортувати його до країни походження. Вербалізація поняття «сфальсифікована знижка на ПДВ» відбувається шляхом додаванням прикметника *fraudulent* до моделі N + N, в якій функцію першого субстантива реалізує абрєвіатурне утворення VAT. Слідуючи принципу експансії отримуємо модель Adj + N + N – *fraudulent VAT rebate*: «*More sophisticated, and harder to detect, is the carousel fraud: goods are resold to buffer companies, sometimes several times, before being re-exported to the country of origin (when the exporter additionally receives a fraudulent VAT rebate)*» [2, с. 239].

Отже, у результаті проведеного аналізу констатуємо, що англійськомовна вербалізація понять, пов'язаних з різними видами платежів у митній сфері, відбувається шляхом використання термінологічних словосполучень різного семантичного наповнення. У цьому зв'язку вбачаємо за необхідне серед **перспектив** подальшого дослідження проаналізувати етимологічний аспект термінологічних одиниць на позначення поняття «митні платежі».

Список використаної літератури

1. Customs Modernization Handbook / ed. by L. de Wulf, J. B. Sokol. – Washington, D.C. : World Bank, 2005. – 327 p.
2. Border Management Modernization / ed. by G. McLinden, E. Fanta, D. Widdowson, T. Doyle. – Washington, D.C. : World Bank, 2011. – 381 p.
3. GATT. Article VI. Anti-dumping and Countervailing Duties [Electronic resource] // World Trade Organization. – Mode of access : https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/gatt_ai_e/art6_e.pdf
4. Glossary of International Trade Terms : 2016 Guide [Electronic resource]. – Mode of access : http://www.latradeconnect.org/wp-content/uploads/documents/International_Trade_Terms_2016.pdf
5. Revised Kyoto Convention. Specific Annex D [Electronic resource] // World Customs Organization. – Mode of access : http://www.wcoomd.org/en/topics/facilitation/instrument-and-tools/conventions/pf_revised_kyoto_conv/kyoto_new/spand.aspx
6. Revised Kyoto Convention. Specific Annex G [Electronic resource] // World Customs Organization. – Mode of access : http://www.wcoomd.org/en/topics/facilitation/instrument-and-tools/conventions/pf_revised_kyoto_conv/kyoto_new/spang.aspx

7. Sherlock J. The Handbook of International Trade. A Guide to the Principles and Practice of Export / ed. by J. Sherlock, Jonathan Reuvid. – 2-nd ed. – London : GMB Publishing Ltd, 2008. – 402 p.

Стаття надійшла до редакції 30.04.2019.

T. Chukhno

PECULIARITIES OF ENGLISH-LANGUAGE NOMINATION OF CUSTOMS PAYMENTS

The article is devoted to exploring the English-language means of actualizing such a widespread concept in the Customs sphere as «Customs payments». The purpose of the article is to identify peculiarities of nominating different kinds of Customs payments in English. As the object of the study, the terminological word combinations representing the concept «duties» as well as other concepts closely related to it have been chosen. The relevance of the research is determined by the importance of studying the lingual features of the English terminological units to denote different kinds of Customs payments.

Owing to a whole range of synonymous terms regarding the types of Customs payments, the concept «duties», however, stands out as a basic one. It goes without saying that the choice of synonym depends upon the underlined aspect used to convey the meaning. In view of this, the author turns to a wide variety of synonymic representations of the concepts that verbalize different kinds of Customs payments, namely «duties», «taxes», «charges», «levies».

Thus, the analysis proved the English-language nomination of Customs payments to be versatile. For that matter, much attention has also been paid to diverse lexical and grammar means of nominating Customs payments. Within the framework of the research the author speaks of English-language nomination of Customs payments concerning additional payments at the Customs.

When imposing taxes on imported goods governments of many countries are pursuing not only the protective purposes of the domestic market. They also strive to facilitate the customs clearance of goods without endangering budget revenues. From this perspective, therefore, in Customs documents the concept «import duty» meaning «minimum import price» is actualized through such a term as «reference price». In the economic policy of many countries, there is a practice of applying additional Customs duties on certain categories of goods which move across the state border, for example, live animals, cadavers and bullion. In this case, we have the concept «extra charge» that is verbalized through the term «surcharge» in English.

Considering grammar aspects from various angles the author has substantiated the use of definite, indefinite and zero articles with an acronym VAT which verbalizes the concept «VAT». Moreover, it is worthwhile noting that in the model N + N the concept «value added tax» actualized through VAT can act as a component performing an attributive function, for example in such terminological word combinations as «VAT administration», «VAT legislation». Using the concept VAT in the role of the adjective allows expanding the lexical and grammatical possibilities of the terminological units by emphasizing the importance of not just the tax itself but also the need for the customs to develop a strategy to apply this tax more effectively.

The author concludes that the actualization of concepts related to different types of Customs payments in the English language is carried out by using terminological word combinations of different semantic content.

Key words: nomination, term, word combination, semantics, synonym, abbreviation.